

Rapport

PEILING DIERENWELZIJN: STEUN VOOR HOUDVERBOD

**Onderzoek over dierenwelzijnskwesties onder
Nederlanders**

2 maart 2017

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2017/definitief

Datum

6 maart 2017

Opdrachtgever

Dierenbescherming

Auteurs

Marijne Beijen
Peter Kanne

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Belangrijkste uitkomsten.....	5
2.	Resultaten	7
2.1	Dierenwelzijn telt mee voor 10 procent van de kiezers	7
2.2	Stellingen.....	8
2.3	Top drie: als eerste door te voeren voorstellen.....	10
2.4	Belangrijkste dierenwelzijnsprobleem.....	11
3.	Onderzoeksverantwoording.....	12

HOOFDSTUK

Belangrijkste uitkomsten

1. Belangrijkste uitkomsten

Dierenwelzijn telt mee voor 10 procent van de kiezers

Dierenwelzijn telt bij het bepalen van de partijvoorkeur mee voor 10 procent van de kiezers. Onder Partij voor de Dieren-kiezers is dat maar liefst 82 procent, onder GroenLinks-kiezers 18 procent.

Meeste draagvlak voor verbod op houden van huisdieren

Bijna alle Nederlanders vinden dat het mensen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen, verboden moet worden om nog langer huisdieren te houden (92%). Dit is ook het voorstel dat de meeste mensen graag als eerste doorgevoerd zien worden door het kabinet. De verschillen tussen de partijen zijn minimaal.

Het voorstel dat daarna de meeste steun krijgt is het verplicht chippen en registreren van katten, om het aantal zwervkatten te verminderen. Zeven op de tien kiezers (73%) zijn het eens met dit voorstel. Ook is 73 procent van de kiezers het eens met het verbod om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren. Over het algemeen vinden alle voorstellen zeker enige steun onder de kiezers: de minste steun is er voor het voorstel om niet meer te bezuinigen op de dierenpolitie (45%).

Stemmers Partij voor de Dieren veelal unaniem

Nederlanders die zeggen te gaan stemmen voor Partij voor de Dieren zijn het met alle voorstellen (veel) meer dan gemiddeld eens. In zo goed als alle gevallen zijn (minstens) acht op de tien PvdD-stemmers het eens met de voorstellen. Voor stemmers van andere partijen heerst er vaak beduidend minder steun voor de voorstellen.

Top drie: als eerste uitgevoerd

Voorstellen over dierenwelzijn die kiezers als eerste drie doorgevoerd willen zien worden door het kabinet zijn het verbod op het houden van huisdieren bij mishandeling of verwaarlozing (56%) . Ook vindt zo'n 37 procent een lijst met betrouwbare fokkers en handelaren van honden een voorstel met hoge prioriteit. Het voorstel dat als derde prioriteit heeft is het verbod om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren volgens drie op de tien kiezers (31%).

HOOFDSTUK

Resultaten

2. Resultaten

2.1 Dierenwelzijn telt mee voor 10 procent van de kiezers

Gezondheidszorg en normen & waarden zijn de belangrijkste onderwerpen voor de kiezers bij het bepalen van een stemkeuze. Gevolgd door sociale voorzieningen & armoedebestrijding en immigratie & asiel. Dierenwelzijn telt mee voor 10 procent van de kiezers. Onder Partij voor de Dieren-kiezers is dat maar liefst 82 procent, onder GroenLinks-kiezers 18 procent.

Tabel 4

Belang van onderwerpen bij partijkeuze naar huidige stemvoorkeur (juni 2016 /februari 2017; meerdere antwoorden mogelijk)¹

	TOTAAL	VVD	PvdA	PVV	SP	CDA	D66	GL	PvdD
	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17	feb-17
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Gezondheidszorg	48	31	52	37	80	49	47	49	34
Normen en waarden	48	53	36	44	36	68	44	36	43
Sociale voorzieningen	37	11	61	27	71	38	20	50	25
Immigratie en asiel	33	35	27	77	15	19	16	33	13
Werkgelegenheid	32	55	55	17	42	28	29	22	19
Onderwijs	32	26	37	8	28	25	74	37	4
Europese Unie	32	36	30	49	14	38	44	31	9
Veiligheid	31	49	18	52	19	43	18	10	5
Relatie autochtone Nederlanders en migranten	30	20	38	46	23	22	29	40	13
Inkomensbeleid	30	48	55	7	46	21	15	33	13
Duurzaamheid / milieu	28	12	30	3	22	15	38	75	82
Economie / overheidsfinanciën	27	61	33	11	21	24	30	21	8
Ethische zaken	22	15	22	9	20	16	34	30	21
Dreiging van terrorisme	19	28	7	59	5	15	5	4	10
Energie	19	11	18	1	14	8	25	57	4
Inspraak en democratie	19	19	19	22	25	17	31	13	59
Leefbaarheid in de wijken	18	13	24	32	27	16	8	13	12
Religieuze zaken	16	4	6	25	4	21	4	2	1
Woningmarkt / huren	15	14	21	13	36	13	7	11	5
Verkeer en (openbaar) vervoer	13	28	11	3	11	11	12	19	7
Dierenwelzijn	10	3	5	7	8	2	9	19	82
Kunst / cultuur	8	4	13	2	9	5	17	19	4
Anders	4	4	2	1	4	8	2	3	2

Bron: I&O Research, maart 2017

¹ De exacte vraagstelling luidt: Welke van onderstaande onderwerpen spelen een belangrijke rol bij uw keuze voor <(partij van eerste voorkeur)>? Hierbij konden meerdere antwoorden worden gegeven.

2.2 Stellingen

In dit onderzoek hebben we de kiezers een tiental stellingen met voorstellen met betrekking tot dierenwelzijn voorgelegd.

Negen op de tien kiezers (92%) vinden dat het mensen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen, verboden moet worden om nog langer huisdieren te houden.

Zeven op de tien (73%) is het daarnaast eens met het verplicht chippen en registreren van katten en het verbod om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren. Ook de voorstellen over een betrouwbare lijst van fokkers en handelaren van honden, het verplichte hondenexamen bij een grote hond en meer ruimte en afleiding voor dieren in een veehouderij worden door zeven op de tien kiezers gesteund (door respectievelijk 70, 70 en 69%).

Het voorstel dat het minste draagvlak heeft onder de kiezers is 'Er mag niet meer bezuinigd worden op de dierenpolitie', met 45 procent. Desondanks is dan toch bijna de helft van de kiezers het eens dat er niet meer bezuinigd mag worden op de dierenpolitie.

Partijvoorkeur

Nederlanders die zeggen te gaan stemmen voor Partij voor de Dieren zijn het met alle voorstellen meer dan gemiddeld eens. Het grootste verschil zit bij het voorstel 'Er mag niet meer bezuinigd worden op de dierenpolitie'. Gemiddeld is 45 procent van alle kiezers het eens met het voorstel, tegenover 82 procent van de PvdD-stemmers. PvdD-stemmers geven bij bijna alle stellingen een (zeer) eenduidig antwoord: alle voorstellen, één enkele uitgezonderd, worden door minstens acht op de tien PvdD-stemmers gesteund. Het voorstel waarmee minder PvdD-stemmers het eens zijn is het voorstel over het preventief vaccineren van kippen, hoewel alsnog bijna twee derde (64%) hier eens stemt.

Onder VVD-stemmers heerst de minste steun voor het voorstel over meer afleiding en ruimte voor dieren in de veehouderij (58%) van alle partijen. Ook is er onder VVD-stemmers, na CU-stemmers (43%), de minste steun voor het aanscherpen van de jachtvergunningsregels. Minder dan de helft van de VVD-stemmers (48%) is het eens met het voorstel, tegenover een gemiddelde van 59 procent.

PvdA-stemmers vinden vaker dan gemiddeld dat mensen die een grote, sterke hond willen, verplicht een examen moeten doen (82%). Gemiddeld vindt 70 procent van de kiezers dit voorstel een goed idee. Ook het voorstel dieren in een veehouderij meer afleiding en ruimte te geven en ingrepen bij deze dieren te verbieden wordt door acht op de tien PvdA-stemmers gesteund, terwijl dit aandeel gemiddeld kleiner is (69%). VVD- en PVV-stemmers zijn het beduidend minder vaak eens met dit voorstel dan PvdA-stemmers: zo'n zes op de tien vindt dat er meer afleiding en ruimte moet komen voor dieren in de veehouderij.

PVV-stemmers wijken niet veel af dan de gemiddelde kiezer wat betreft hun mening over dierenwelzijnswesties. Het verschil dat het meest in het oog schiet gaat over het niet verder bezuinigen op de dierenpolitie. Gemiddeld is 45 procent van de kiezers het eens met het voorstel: onder PVV-stemmers (en SP-stemmers) steunt 58 procent het voorstel.

Het aandeel GroenLinks stemmers dat het eens is met de dierenwelzijnsvoorstellen is bij elke stelling tamelijk gemiddeld. Een voorstel dat GroenLinks-stemmers veel vaker dan gemiddeld steunen gaat over het verbod om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren (84% eens), gemiddeld 73 procent. Ook pleit 86 procent van de GroenLinks-stemmers voor meer afleiding en ruimte voor dieren in de veehouderij, een voorstel waar gemiddeld 69 procent kiezers het eens mee zijn.

Ook vinden zo'n acht op de tien GroenLinks-stemmers (78%) dat kalveren na hun geboorte enkele maanden bij hun moeder moeten blijven, gemiddeld is dit 62 procent.

SP-stemmers zijn het vaak meer dan gemiddeld eens met alle voorstellen. Het opvallendste verschil zit in het voorstel 'Voordat een jachtvergunning wordt afgegeven, moet eerst worden aangetoond dat er alles aan gedaan is om niet-dodelijke alternatieven in te zetten om de overlast te bestrijden'. Naast acht op de tien PvdD-stemmers, zijn ook acht op de tien SP-stemmers het eens met dit voorstel. Andere partijen zitten hier ver onder. Ook voor het voorstel over preventief vaccineren van kippen heerst bij SP-stemmers (61%) meer steun dan gemiddeld (46%).

Tabel 2.1

Stellingen

STELLING	EENS	NEUTRAAL	ONEENS	WEET NIET
	%	%	%	%
Mensen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen, moeten verboden worden om nog langer huisdieren te houden	92	4	2	2
Om het aantal zwervkatten te verminderen, moet elke kat verplicht worden gechipt en geregistreerd	73	15	9	4
Het moet verboden worden om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren	73	15	8	4
Er moet een lijst met betrouwbare fokkers en handelaren van honden komen. Alleen de puppy's van bedrijven op die lijst mogen in Nederland verkocht worden	70	14	8	8
Om bijtincidenten met honden te voorkomen, moeten mensen die een grote, sterke hond willen, verplicht worden een examen te doen	70	14	12	4
Er moet meer afleiding en ruimte komen voor dieren in de veehouderij en ingrepen bij die dieren moeten verboden worden	69	17	9	4
Kalveren moeten enkele maanden na hun geboorte bij hun moeder blijven	62	19	12	7
Voordat een jachtvergunning wordt afgegeven, moet eerst worden aangetoond dat er alles aan gedaan is om niet-dodelijke alternatieven in te zetten om de overlast te bestrijden	59	18	19	4
Om te voorkomen dat bij een uitbraak van vogelgriep kippen preventief moeten worden gedood, moeten kippen preventief gevaccineerd worden tegen de vogelgriep	46	26	17	12
Er mag niet meer bezuinigd worden op de dierenpolitie	45	30	18	7

2.3 Top drie: als eerste door te voeren voorstellen

Vervolgens legden we de tien voorstellen nog eens voor met de vraag deze te rangordenen. De kiezers konden een keuze maken over welke voorstellen een kabinet als eerste, tweede of derde zou moeten doorvoeren.

Het voorstel dat men als eerste doorgevoerd wil zien worden is het voorstel 'Mensen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen, moeten verboden worden om nog langer huisdieren te houden'. Ruim de helft van de mensen (56%) vindt dat dit voorstel in ieder geval als eerste (29%), tweede (19%) of derde (13%) moet worden doorgevoerd door het kabinet. De meeste politieke partijen wijken weinig af van dit gemiddelde, behalve GroenLinks-stemmers met een aanzienlijk lager percentage (44%) en 50plus-stemmers met een fors hoger percentage (71%).

Ook het voorstel over de lijst met betrouwbare fokkers is een voorstel met prioriteit voor 37 procent van de mensen. Opnieuw zitten 50plus-stemmers boven het gemiddelde (61%). Ook PVV-stemmers zien dit voorstel graag ingevoerd worden: de helft van deze groep (50%) wil dit voorstel in ieder geval als een van de drie eerste voorstellen doorgevoerd zien worden. Voor D66-stemmers en PvdD-stemmers lijkt de prioriteit van dit voorstel beduidend lager te zijn: een kwart (respectievelijk 25 en 26%).

Het derde voorstel dat men doorgevoerd wil zien is het voorstel 'Het moet verboden worden om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren'. Drie op de tien kiezers (31%) vindt het doorvoeren van dit voorstel een goed idee. PvdD-stemmers vinden dit voorstel echter bij uitstek het belangrijkste van allemaal: bijna twee derde (64%) vindt dat dit voorstel als een van de drie eersten moet worden doorgevoerd.

Tabel 2.2

Voorstellen die als eerste drie moeten worden doorgevoerd

VOORSTEL MET PRIORITEIT 1, 2 EN 3	VOORSTEL EERSTE PRIORITEIT	VOORSTEL TWEEDE PRIORITEIT	VOORSTEL DERDE PRIORITEIT	TOTALE PRIORITEIT (1, 2, 3)
	%	%	%	%
Mensen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen, moeten verboden worden om nog langer huisdieren te houden	29	19	13	56
Er moet een lijst met betrouwbare fokkers en handelaren van honden komen. Alleen de puppy's van bedrijven op die lijst mogen in Nederland verkocht worden	13	16	12	37
Het moet verboden worden om vee langer dan 8 uur achter elkaar en verder dan 500 kilometer te vervoeren	9	14	11	31

2.4 Belangrijkste dierenwelzijnsprobleem

Een dierenwelzijnsprobleem dat vaak spontaan wordt genoemd is de bio-industrie, waarbij de meeste mensen moeite hebben met de focus op efficiëntie binnen deze bedrijfstak. Daarnaast noemt men het gemak waarop men een huisdier neemt, maar vaak de verantwoordelijkheid voor het dier niet serieus neemt.

VVD-stemmers en PvdA-stemmers noemen over het algemeen beide veel verschillende onderwerpen. Een van de terugkomende kwesties is het verwaarlozen van dieren en de consequenties hiervan.

Wanneer mensen niet goed voor dieren zijn moeten zij hun dieren afstaan en niet meer dieren blijven aanschaffen en houden. Daar moet controle op komen.

Dieren moeten niet als speelgoed worden aangeschaft. Ze hebben recht op een goede verzorging.

GroenLinks-stemmers noemen vaker spontaan (omstandigheden in) de bio-industrie en intensieve veehouderij.

Bio-industrie. Dierenwelzijn mag niet ten koste gaan van onze onbedwingbare vraag naar dierlijke producten. Dieren zijn geen productiemiddelen. Dat bio-industrie met alle bijbehorende ellende noodzakelijk is voor de voedselvoorziening is onzin.

Betere leefomgeving, dus meer ruimte, geen ingrepen, geen antibiotica, geen kunstmatig voedsel. Dieren moeten in ecologisch evenwicht kunnen leven.

PVV-stemmers noemen vooral het probleem van (huis)dierenmishandeling en -verwaarlozing in het algemeen. Vaak wordt hierbij ook genoemd dat er zwaardere straffen voor dierenmishandeling moeten gelden.

Ik vind elke vorm van dierenmishandeling verschrikkelijk, de straffen moeten zwaarder worden.

Mensen die dieren mishandelen moeten zwaarder bestraft worden. Dieren zijn hulpeloos.

3. Onderzoeksverantwoording

Dit blijkt uit landelijk representatief onderzoek van I&O Research onder 2.832 Nederlanders van 18 jaar en ouder in opdracht van de Dierenbescherming. Het onderzoek werd uitgevoerd van vrijdag 24 tot en met dinsdagochtend 28 februari 2017.

Het grootste deel van de deelnemers is afkomstig uit het I&O Research Panel (n=2.679), n=153 deelnemers zijn via PanelClix benaderd voor dit onderzoek.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn herwogen op geslacht, leeftijd, regio en opleidingsniveau. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95%. Bij de belangrijkste uitkomsten is er sprake van een marge van plus of min 1 à 3 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). De respondenten hebben geen financiële vergoeding gehad voor hun aanmelding voor het panel. Ook voor deelname aan dit onderzoek kregen respondenten uit het I&O Research Panel geen vergoeding.

I&O Research

I&O Research is een maatschappelijk betrokken bureau voor beleids- en marktonderzoek. Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties. I&O Research is de laatste jaren gegroeid tot het zevende marktonderzoeksbureau van Nederland. In de sector 'overheid & onderwijs' is I&O Research de nummer 1 (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2016).

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001- en ISO 20252-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.